

УДК 159.923.2

Корчакова Наталія

доктор психологічних наук,
професор кафедри вікової та педагогічної психології
Рівненського державного гуманітарного університету
<https://orcid.org/0000-0003-1164-3370>

Безлюдна Валентина

кандидат педагогічних наук,
професор кафедри вікової та педагогічної психології
Рівненського державного гуманітарного університету
<https://orcid.org/0000-0003-3276-3427>

DOI <https://doi.org/10.35619/praprv.v1i21.361>

МОЛОДІЖНІ НАРАТИВИ ТА ОСОБИСТІ НАСТАНОВИ У СФЕРІ ІНТИМНОГО ЖИТТЯ

Анотація. Стаття присвячена аналізу змісту молодіжних наративів у сфері інтимних стосунків та особливостей пронатальних установок сучасної молоді як вияву її психологічної зрілості та інтимно-психологічної культури суспільства загалом.

У дослідженні брали участь студенти закладів вищої освіти, які були об'єднані у 2 групи за демографічними характеристиками. Середній вік респондентів склав 19,8 років. Аналіз відповідей учасників дозволяє стверджувати, що комфорт і відкритість обговорення інтимних питань у молодіжному середовищі значною мірою залежить від контексту ситуації та відносин між учасниками спільноти. Важливу роль відіграє загальна атмосфера, настрій, характер стосунків.

Отримані результати вказують, що концепт ідеальних інтимних стосунків асоціюється у респондентів з наявністю взаємоповаги та відкритості; міцним емоційним зв'язком; спільністю цілей та цінностей. Концепт «бажаних інтимних зв'язків» передбачає наявність відчуття безпеки і довіри, емоційної близькості, активного статевого життя. До табуованих тем зазвичай відносять розмови про попередні сексуальні зв'язки, фізичні недоліки та презентаційні провали. Складними для обговорення темами респонденти також вважають питання наслідків сексуальних зв'язків, і перш за все – настання несвоєчасної чи непланованої вагітності.

Факторизація лексичних одиниць, використаних для опису смислового змісту концепту «несвоєчасна вагітність» представницями першої групи дозволила зафіксувати сім незалежних факторів-категорій: «негативні наслідки», «прийняття», «радість», «емоційний стрес», «медичний аборт», «розплата за легковажність».

У асоціативних рядах представниць другої групи було виокремлено вісім незалежних факторів-категорій: «особистісна криза», «емоційний стрес», «підтримка близьких», «медичний аборт», «заперечення», «депресивний ступор», «соціально-економічні проблеми», «життєвий досвід».

Крім того, нами були також проаналізовані ставлення респондентів до перебування у цивільному шлюбі та дошлюбних інтимних зв'язків, усвідомлення впливу характеристик майбутнього батька дитини на прийняття рішення про доцільність її народження та ін.

Ключові слова: інтимно-особистісна сфера, наративи, пронатальні установки, інтрапсихічний конфлікт, міжособистісний конфлікт, цивільний шлюб, дошлюбні інтимні зв'язки.

Важливим аспектом життєдіяльності особистості, починаючи з періоду ранньої юності, є розвиток інтимно-особистісної сфери. Її основу складає психологічне підґрунтя – система уявлень і ставлень суб'єкта щодо природи сексуальних зв'язків; стратегій їх налагодження; соціальної і особистісної доцільності та відповідності моральним приписам і соціокультурним нормам; наслідків, що виникають у результаті задоволення сексуальних потреб. Когнітивно-ціннісна складова сексуального буття виявляється у змісті наративів і особистісних настанов, що у подальшому детермінують поведінку особистості.

У останні десятиліття, під впливом змін у традиційних моделях шлюбно-сімейних відносин, швидких трансформацій у сфері сексуальної поведінки, змін сімейних цінностей, норм пронатальної поведінки (сексуальної активності та народження дитини) виникають і зміни у когнітивно-ціннісній складовій сексуального буття людини. Це має багато соціальних та соціально-психологічних наслідків, типових для більшості країн Європи: «старіння» шлюбного віку, більш ранній початок сексуального життя, збільшення показників розпаду сім'ї, більш пізнє народження першої дитини, збільшення кількості позашлюбних дітей, зростання кількості медичних переривань вагітності; загострення проблеми девіантного материнства.

Питання психологічних аспектів інтимного життя вивчається у роботах Татенко (2013); Finkel, Simpson, Eastwick (2017); Perilloux, Buss (2008); Sharratt, Jenkinson, Moss (2018). Однією із ліній аналізу інтимної сфери є вивчення мотивів романтичних стосунків. Зокрема, у дослідженні ізраїльських науковців встановлено, що романтичні мотиви вищого порядку (любов і турбота; сім'я і діти; статус і ресурси; секс і пригоди) пов'язані із ціннісною сферою особистості і впливають на вибір партнера та побудову стосунків (Tartakovsky, 2023). Аналіз сутності пронатальних установок і ставлення до способів їх реалізації має широкий спектр вивчення та представлений у роботах психологічного, юридичного, соціологічного, педагогічного спрямування (Баришникова, 2021; Корчакова, Безлюдна, 2021; Чечерський, 2020).

Метою повідомлення є висвітлення змісту молодіжних наративів у сфері інтимних стосунків та особливостей пронатальних установок сучасної молоді як вияву її психологічної зрілості та інтимно-психологічної культури суспільства загалом.

Дослідження проводилося у ЗВО західних регіонів України і Білорусі. Загальний обсяг вибірки – 172 особи, розділених на дві групи за національною приналежністю: перша група – українська вибірка, друга – білоруська¹². Емпіричні дані були отримані шляхом анкетного опитування. Для вторинної обробки даних був використаний контент-аналіз, кореляційний та факторний аналіз.

Вивчення молодіжних наративів показало, що увага респондентів зосереджувалась на декількох аспектах: розумінні значущості інтимних стосунків для життєдіяльності людини; наявності табуованих тем у обговоренні сексуальних зв'язків; детермінації обговорення інтимної тематики соціальним контекстом взаємодії (особливості учасників розмови, їх релігійність, освіта); індивідуальні особливості реагування на обговорення тем інтимно-особистісного життя.

Як засвідчило опитування, більшість респондентів (76,7%) визнали наявність обговорення інтимних тем у процесі побутового спілкування у студентських та трудових спільнотах. При описі ідеальних інтимних стосунків домінуючі позиції у висловлених судженнях зайняли три критерії: наявність взаємоповаги та відкритості у стосунках партнерів (43,3% від загального масиву висловлювань); міцний емоційний зв'язок (30%); спільність цілей та цінностей партнерів (10%). Гармонія фізичної близькості була позначена лише у третині суджень. Ще чіткіше психологічні предиктори інтимних стосунків

¹ Збір емпіричних даних проводився до початку повномасштабного вторгнення РФ, протягом 2020 -2021 рр.

² Опитування респондентів білоруської вибірки здійснювалось за участю к.психол. н. Білінської Н.В. Випуск 21, 2023. Збірник наукових праць РДГУ

прозвучали при описі студентами «бажаних інтимних зв'язків». Якщо роль активного статевого життя була озвучена у 13,3% молодіжних наративів, то відчуття безпеки і довіри прозвучало у 60% висловлювань. На роль емоційної близькості вказало близько чверті учасників опитування (23,3%). Отже, більшість респондентів (83,3%) вважає, що саме довіра і емоційне тепло є найважливішими елементами бажаних інтимних стосунків. Чесність і відкритість забезпечують міцність таких зв'язків та їх продуктивність, а співпраця та взаєморозуміння – їх збереження і розвиток.

Все ж, аналізуючи зміст розмов на інтимну тематику, учасники опитування відмітили, що є теми, які не часто обговорюються у молодіжній спільноті і є швидше табуованими, ніж відкритими. Це розмови про попередні сексуальні зв'язки та фізичні недоліки й презентаційні провали. Якщо у першому випадку закритість можна пояснити униканням болісних спогадів чи небажанням спровокувати міжособистісний конфлікт, то у другому – це пов'язано із складністю і глибиною переживань суб'єктом власної фізичної та особистісної неефективності, що зумовлює виникнення у нього інтрапсихічного конфлікту із широким спектром емоційних переживань.

Варто відзначити, що визнаючи участь у обговоренні інтимної тематики, більшість учасників досить обережно ставляться до розкриття власного досвіду у цій сфері. Лише третина із опитаних вказала на те, що завжди (20%) чи часто (16,7%) обговорюють ці аспекти свого життя з друзями. Про недоречність таких розмов свідчить і спосіб реагування молодих людей на розмови цього типу. Так, відповідаючи на питання, як вони реагують на спробу інших обговорювати їхнє інтимне життя, учасники опитування переважно позначили три негативні емоційні стани: обурення (26,7%), зневага до партнера (26,7%), сором (16,7%).

Аналіз відповідей учасників, дозволяє стверджувати, що комфорт і відкритість обговорення інтимних питань у молодіжному середовищі значною мірою залежить від контексту ситуації та відносин між учасниками спільноти. Важливу роль відіграє загальна атмосфера в групі, настрої, характер стосунків. Однією із характерних особливостей обговорення питань інтимного життя є переважання обережно-виваженого стилю (36,7%) чи жартівливого підходу розкриття сюжетів обговорень (26,6%).

Одним із складних напрямків аналізу сфери інтимного життя стали питання наслідків сексуальних зв'язків, і перш за все – настання несвочасної чи непланованої вагітності. Як відомо, про такий вид вагітності говорять за умови відсутності психологічної готовності до народження дитини, але при збереженні позитивних пронатальних установок.

Факторизація лексичних одиниць, використаних для опису смислового змісту концепту «несвочасна вагітність» представницями першої групи учасниць дослідження (українська вибірка), дозволила зафіксувати сім незалежних факторів-категорій, що складають 72,5% загальної дисперсії: «негативні наслідки», «прийняття», «радість», «емоційний стрес», «медичний аборт», «розплата за безтурботність».

Перший фактор (12,4% загальної дисперсії) сформований дескрипторами «хвилювання» (0,848), «зміни у житті» (0,883) «фінансові проблеми» (0,837), «наслідки» (0,555). Цей чинник позначимо як «Негативні наслідки».

Другий фактор (11,4% загальної дисперсії) утворений асоціаціями «право на життя» (0,808), «нове життя» (0,821) «випадковість» (0,788), «підтримка» (0,860), «доля» (0,681). Цей чинник позначений як «Прийняття».

Третій фактор, який отримав назву «Радість» (11,2% дисперсії), утворений дескрипторами «діти» (0,893), «радість» (0,846), «щастя» (0,836), «гордість» (0,751), що відображають полюс позитивних емоцій, пов'язаних з майбутнім материнством.

Четвертий фактор (11,1% дисперсії) також відображає емоційне ставлення до ситуації протилежної модальності, і включає такі асоціації: «осуд» (0,847), «страх» (0,837), «стрес» (0,681), «сльози» (0,529). Цей фактор отримав таку ж назву, як і у білоруській вибірці – «Емоційний стрес».

П'ятий фактор («Медичний аборт») пояснює 10% загальної дисперсії. Він утворений трьома дескрипторами: «аборт» (0,882), «вбивство» (0,848), «безвідповідальність» (0,710). Судження, що формують даний фактор, свідчать, що дівчата усвідомлюють психотравмуючу сутність абортів. Вони розуміють, що переривання вагітності згодом може провокувати переживання почуття провини, тривоги, виникнення відчуття втрати та страху безплідності. Психотравмуючі думки, безумовно, роблять реальність некомфортною.

Шостий фактор (9,7% загальної дисперсії) інтерпретований нами як «Розплата за легковажність». Він об'єднує дескриптори: тривожність (0,859), наслідки (0,515), безтурботність (0,884), які певним чином перекликаються із першим фактором (думками про наслідки) і четвертим фактором (апелювання до тривожності як негативного емоційного стану).

Сьомий фактор, фактор «Відповідальність» (6,7% загальної дисперсії), пов'язані із усвідомленням відповідального ставлення до себе та свого майбутнього. Він утворений лише двома дескрипторами «відповідальність» (0,769) і контрацептиви (0,884).

У асоціативних рядах настанов представниць другої групи (білоруська вибірка) було виокремлено вісім незалежних факторів-категорій: «Особистісна криза» (10,1% загальної дисперсії), «Емоційний стрес» (6,9% загальної дисперсії), «Підтримка близьких» (6,8% загальної дисперсії), «Медичний аборт» (6% загальної дисперсії), «Заперечення» (5,8% загальної дисперсії), «Депресивний ступор» (5,7% загальної дисперсії), «Соціально-економічні проблеми» (5,2% загальної дисперсії), «Життєвий досвід» (5,0% загальної дисперсії). Співставлення виокремлених факторів-категорій у двох національних вибірках на стимул «незапланована вагітність» подані у таблиці 1.

Внаслідок проведення факторного аналізу встановлено, що провідні позиції у сприйнятті явища представниками обох вибірок належать до негативного полюсу сприйняттю ситуації. У представниць білоруської вибірки фактор «Особистісна криза» (10% дисперсії) поєднує дескрипти спустошення, жалю, розпачу, зневіри. В українській – увага молодих дівчат зосереджена не скільки на особливостях миттєвого самопочуття (фактор «Негативні наслідки»), скільки на подальших змінах траєкторії життєвого шляху: наслідки, зміни в житті, фінансові проблеми.

На другій та третій позиції, щодо наповнюваності чинника, в українській вибірці йдуть змінні «Прийняття» (11,4% дисперсії) та «Радості» (11,2% дисперсії). Фактично асоціації цього типу склали п'яту частину усіх висловлених суджень. Увага респондентів зосереджена на виокремленні настанов прийняття дитини та ситуації загалом. Можна прогнозувати, що наявність таких атитюдів сприятиме формуванню більш адаптивних форм поведінки дівчини в ситуації настання несвоєчасної вагітності. Особливо цінним є наявність у свідомості молоді таких категорій як «право на життя» (0,808), «нове життя» (0,821), «діти» (0,893), що вказує на наявність біполярності у змісті роздумів (я – значущий інший), а також виокремлення двох важливих емоційних складових прийняття та переживання ситуації – категорії «щастя» та «гордості».

Деякий інший зміст міркувань ми спостерігаємо у представниць білоруської вибірки. Друге місце за критерієм наповнюваності тут займає фактор «Емоційного стресу» (6,8% дисперсії). У його зміст увійшли шкали, що відображають психоемоційний стан молодої дівчини, пов'язаний із «нестерпною» психотравмуючою реальністю – передчасною вагітністю. Іншими за змістом є і роздуми дівчат щодо прийняття ситуації (фактор «Підтримка близьких»). Якщо у першій вибірці «прийняття» пов'язане зі ставленням до дитини та переживанням позитивних емоцій щодо її появи, то у другій – вагітність асоціюється із відчуттям тепла, кохання та підтримки з боку оточуючих. При цьому до категорії «близькі» дівчата відносили не лише матір чи батька, а й кохану людину, яка готова створити сім'ю. Варто також зазначити, що судження про відповідальність (фактор «Відповідальність») корелюють зі змінною «контрацептиви» лише у першій вибірці. У

другій вибірці така кореляція не простежена. Більш гостро представниці білоруської вибірки оцінюють і економічну складову ситуації (фактор «Соціально-економічні проблеми»). Якщо в українській вибірці звучали ідеї про можливе настання фінансових проблем, то у судженнях представниць другої групи чітко простежується кореляційний зв'язок між дескриптами «погане життя», «бідність», «проблеми з кар'єрою».

Таблиця 1.

**Результати факторного аналізу атитюду
«незапланована вагітність»**

Перша група учасників (українська вибірка) N=86			Друга група учасників (білоруська вибірка) N=86		
назва фактора	% дисперсії	дескриптори	назва фактора	% дисперсії	дескриптори
Негативні наслідки	12,4	хвилювання (0,848); зміни у житті (0,883); фінансові проблеми (0,837); наслідки (0,555)	Особистісна криза	10,1	спустошення (0,996); сум (0,996); відчай (0,996); каяття (0,996); переляк (0,996)
Прийняття	11,4	право на життя (0,808); нове життя (0,821); випадковість (0,788); підтримка (0,860); доля (0,681)	Емоційний стрес	6,9	істерика (0,973); крики (0,973); тривога (0,821); сльози (0,705);
Радість	11,2	радість (0,846); щастя (0,836); діти (0,893); гордість (0,751)	Підтримка близьких	6,8	сім'я (0,954); тепло (0,954); любов (0,784); подив (0,662); радість (0,658)
Емоційний стрес	11,1	осуд (0,847); страх (0,837); стрес (0,681); сльози (0,529)	Медичний аборт	6,0	вбивство (0,959); стрес (0,806); депресія (0,640)
Медичний аборт	10,0	аборт (0,882); вбивство (0,848); безвідповідальність (0,710)	Заперечення	5,8	заперечення (0,950); втрата (0,808); хвилювання (0,702); жах (0,665)
Розплата за легковажність	9,7	тривожність (0,859); наслідки (0,515); легковажність (0,884)	Депресивний ступор	5,7	неочікуваність (0,925); проблем з навчанням (0,901); ступор (0,681); проблеми з сім'єю (0,567)
Відповідальність	6,7	відповідальність (0,769); контрацептиви (0,884).	Соціально-економічні проблеми	5,2	погане життя (0,971); бідність (0,971); проблеми з кар'єрою (0,564)
			Життєвий досвід	5,0	досвід (0,910); доросле життя (0,831); самостійне рішення (0,793); досвід (0,592)

В ході опитування дівчата неодноразово озвучували думки про те, що першочергово необхідно відбутися в професії, заробити гроші, пожити для себе і лише потім створювати сім'ю та планувати народження дитини (Билінська, 2023).

Наступним етапом дослідження стало вивчення особливостей функціонування особистісних настанов щодо невчасної вагітності у системі інших взаємопов'язаних атитюдів (ставлення до побудови інтимних стосунків у формі цивільного шлюбу,

відношення до дошлюбних інтимних зв'язків, усвідомлення впливу характеристик майбутнього батька дитини на прийняття рішення про доцільність її народження та ін.).

Відповідаючи на запитання щодо згоди на побудову сімейних стосунків у формі цивільного шлюбу, майже третина учасників опитування (28,5%) висловили високий рівень схвалення ідеї. 38,4% та 33,1% відповідей респондентів кожної із підгруп, були віднесені до середнього та низького рівня прийняття означеної перспективи. Зазначимо, що результати, отримані на українській вибірці, обговорювалися у нашій попередній роботі (Корчакова, Безлюдна, 2021). При порівнянні двох груп респондентів утворених за національним принципом, нами було виявлено статистично достовірні відмінності між українською та білоруською вибірками щодо цього питання. Респонденти першої групи більш скептично сприйняли ідею перебування у цивільному шлюбі ($M_1 = 3.52$), тоді як представниці білоруської вибірки були налаштовані більш прихильно ($M_2 = 5.49$) ($t_{170} = -6.49$ $p \leq 0.001$). Подібна тенденція була простежена також щодо питання про дошлюбні інтимні зв'язки: перша група респондентів задекларувала нижчу готовність вступу у такі стосунки, порівняно з другою ($M_1 = 3.10$; $M_2 = 3.55$; $t_{170} = -5.124$ $p \leq 0.001$).

Таблиця 2

Відмінність у ставленні молоді до побудови шлюбних зв'язків представниками двох груп, утворених за національною приналежністю

Типи настанов	Групи респондентів	Кількість учасників	Середнє значення	Станд. відхилення	Станд. помилка
згода на цивільний шлюб	перша (укр.)	86	3,52	2,533	0,273
	друга (білорус.)	86	5,49	3,071	0,331
згода на дошлюбні інтимні зв'язки	перша (укр.)	86	3,10	0,852	0,065
	друга (білорус.)	86	3,55	0,744	0,057

Враховуючи наявність впливу на процес ухвалення дівчиною рішення про збереження вагітності її стосунків із сексуальним партнером, нами були проаналізовані настанови дівчат щодо доречності народження дитини від трьох категорій потенційних батьків (кохана людина, яка ще не планує створення сім'ї; випадковий партнер; гвалтівник). Дисперсійний аналіз виявив наявність взаємодії фактора характеристик партнера та фактора приналежності до однієї із національних вибірок при оцінюванні доречності народження дитини ($F_{(1,170)} = 6.1$ $p \leq 0.01$). Подальший аналіз простих ефектів показав, що і в українській, і у білоруській вибірках існує значна різниця в оцінюванні доречності народження дитини, залежно від характеристик потенційного батька. Найвищий показник стосується народження дитини від коханої людини ($M_1 = 7.93$; $M_2 = 5.88$), дещо нижчі показники у разі настання вагітності від випадкового партнера ($M_1 = 5.42$; $M_2 = 3.72$) та найнижчі – стосуються народження дитини від гвалтівника ($M_1 = 4.20$; $M_2 = 2.99$).

Все ж, необхідно визнати, що хоча у позиціях учасниць білоруської вибірки відображалася вищезначена тенденція, загальне визнання доречності народження дитини від усіх груп потенційних батьків виявилися значно нижчими, ніж у представниць української. Важливо відзначити також наявність позитивної кореляції між оцінюванням «доречності» народження дитини та «готовності» її народити (як конативної складової репродуктивної установки) у разі прямої відмови коханої людини від створення сім'ї

($r_{p(\text{укр})}=0.509$ $p\leq 0.01$; $r_{p(\text{білорус})}=0.646$ $p\leq 0.01$; $r_{p(\text{заг.})}=0.627$ $p\leq 0.01$) та у випадку згвалтування ($r_{p(\text{укр})}=0.663$ $p\leq 0.01$; $r_{p(\text{білорус})}=0.520$ $p\leq 0.01$; $r_{p(\text{заг.})}=0.604$ $p\leq 0.1$).

Про значущість впливу партнера на ухвалення дівчатами рішення про свою подальшу долю і долю майбутньої дитини, говорить також наявність у них переконання про необхідність повідомлення свого партнера про факт настання вагітності ($\chi^2=254.953$ $p<0.001$). Майбутній батько дитини визнається найбільш референтною фігурою серед інших партнерів по спілкуванню (друзі, батьки), до якої дівчата звернуться за підтримкою ($\chi^2=738.698$ $p\leq 0.01$). Статистично достовірних відмінностей між вибірками щодо звернення за порадою до друзів не виявлено ($\chi^2=3.727$ $p>0.05$), тоді як частота звернень за порадою до батьків у українській вибірці є значно вищою ($\chi^2=11.09$ $p\leq 0.01$).

Враховуючи досить поширену соціальну настанову, відносно того, що дівчата часто використовують факт настання вагітності для впливу на процес прийняття партнером рішення про створення сім'ї, ми опитали респондентів про їхнє ставлення до означеної тактики. Отримані результати свідчать, що дівчата не вважають її конструктивною і ставляться до неї негативно. Зіставлення частоти виборів відповідей позитивного і негативного полюсів демонструє домінування останнього ($\chi^2=289.116$ $p\leq 0.01$). Статистично достовірних відмінностей між вибірками не знайдено ($\chi^2=2.09$ $p>0.05$).

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що інтимна тематика є важливим елементом обговорень у молодіжному середовищі. У переважній більшості вони стосуються не скільки бажання отримати поради (або ж цей запит простежується на латентному рівні), скільки висвітлюють наявність природної зацікавленості молоді питаннями інтимного життя і побудови інтимно-особистісних зв'язків. Молодіжні наративи, щодо сексуальної сфери, мають як відкриті зони обговорень, так і певну табуовану тематику. До табуованих тем належать питання сексуального життя з попереднім партнером, власний сексуальний досвід та сексуальні фантазії, наявність ознак особистої неефективності у сфері інтимного життя.

Основою уявлень про ідеального сексуального партнера молодь визнає наявність взаємоповаги та відкритості у стосунках партнерів, присутність міцного емоційного зв'язку, спільність цілей та цінностей партнерів. Варто відзначити, що гармонія фізичної близькості, при описі інтимних стосунків, не займає домінуючих позицій, а визнається після таких психологічних предикторів як довіра та емоційне тепло. На думку респондентів, міцність та продуктивність інтимних зв'язків залежать від таких їх параметрів як чесність і відкритість, а співпраця та взаєморозуміння забезпечують їхній розвиток і збереження.

Аналіз молодіжних наративів у сфері пронатальних настанов засвідчує більш чітку орієнтованість української молоді на збереження традиційної моделі сім'ї, системи цінностей у сфері сімейного життя і дітонародження у співставленні із представниками білоруської вибірки. Українська молодь має сформовані дітоцентричні установки, які зберігаються навіть в умовах складних екзистенційних виборів при невчасній вагітності.

Воєнний і повоєнний періоди в Україні будуть пов'язані із багатьма викликами у сфері сімейного життя, інтимних стосунків, народження і виховання дітей, що вказує на доречність проведення наукових спостережень у цій сфері.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Баришникова, В. В Особливості формування материнської домінанти. Габітус, 2021. Вип. 25. С. 69-64.
- Былинская, Н. В. (2023) Представления о нежелательной беременности у незамужних девушек. *Вестник Брэсцакага ўніверсітэта*. Серыя 3. Філалогія. Педагогіка. Псіхалогія. 1: 162-166
- Корчакова, Н., Безлюдная, В. (2021) Установки студенческой молодежи относительно незапланированной беременности. *Психологія реальність і перспективи*, 2021. вип. 16: 87-97 : <https://doi.org/10.35619/prapr.v1i16.207>

- Татенко, В. (2013) Психологія інтимного життя. Кіровоград, 2013, 300с.
- Finkel, E. J., Simpson J. A., Eastwick P. W. (2017) Eastwick the Psychology of Close Relationships: Fourteen Core Principles URL: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-psych-010416-044038>
- Perilloux, C., Buss D. M. (2008) Breaking up Romantic Relationships: Costs Experienced and Coping Strategies Deployed. *Evolutionary Psychology* 6(1) <https://doi.org/10.1177/1474704908006001>
- Tartakovsky E. (2023) The psychology of romantic relationships: motivations and mate preferences *Front. Psychol.*, 28. Sec. Personality and Social Psychology. Vol. 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1273607>
- Sharratt, N., Jenkinson E., Moss T., Clarke A. (2018) Understandings and experiences of visible difference and romantic relationships: A qualitative exploration. *Body Image* 27:32-42 DOI:10.1016/j.bodyim.2018.08.002

REFERENCES

- Baryshnykova, V. V Osoblyvosti formuvannia materynskoï dominanty [Features of formation of mothers dominant]. *Habitus*, 2021. Vyp. 25. S. 69-64. [In Ukrainian].
- Былынская, Н. В. (2023) Predstavleniia o nezhelatelnoi beremennosti u nezamuzhnykh devushek [Ideas about unwanted pregnancy among unmarried girls]. *Vesnik Bræstskaha ũniversitæta. Serĭia 3. Filalohiia. Pedahohika. Psikhalohiia. 1: 162-166* [In Russian]
- Korchakova, N., Bezliudnaia, V. (2021) Ustanovky studencheskoï molodezhy odnosytelno nezaplanyrovannoï beremennosti [Youth's attitudes towards unintended pregnancy]. *Psikhologhiia realnist i perspektyvy*, 2021. vyp. 16: 87-97 : <https://doi.org/10.35619/prapr.v.1i16.207> [In Russian].
- Tatenko, V. (2013) *Psikhologhiia intymnoho zhyttia*. [Psychology of intimate life] Kirovohrad, 2013, 300s.
- Finkel, E. J., Simpson J. A., Eastwick P. W. (2017) Eastwick the Psychology of Close Relationships: Fourteen Core Principles URL: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-psych-010416-044038> [in English].
- Perilloux, C., Buss, D. M. (2008) Breaking up Romantic Relationships: Costs Experienced and Coping Strategies Deployed. *Evolutionary Psychology* 6(1) <https://doi.org/10.1177/1474704908006001> [in English].
- Tartakovsky E.(2023) The psychology of romantic relationships: motivations and mate preferences *Front. Psychol.*, 28. Sec. Personality and Social Psychology. Vol. 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1273607>. [in English].
- Sharratt, N., Jenkinson, E., Moss, T., Clarke, A. (2018) Understandings and experiences of visible difference and romantic relationships: A qualitative exploration. *Body Image* 27:32-42 DOI:10.1016/j.bodyim.2018.08.002 [in English].

YOUTH'S NARRATIVES AND PERSONAL ATTITUDES TOWARDS INTIMATE LIFE

Nataliia Korchakova

Doctor of psychological sciences, professor,
Department of Developmental and Pedagogical Psychology
Rivne State University of Humanities
<https://orcid.org/0000-0003-1164-3370>

Valentyna Bezliudna

Candidate of pedagogical sciences, professor

Department of Developmental and Pedagogical Psychology
Rivne State University of Humanities
<https://orcid.org/0000-0003-3276-3427>

DOI <https://doi.org/10.35619/prapr.v.v1i21.361>

Abstract. *The article is devoted to the analysis of youth's narratives in the field of intimate relationships and the features of their pronatal attitudes as a manifestation of their psychological maturity.*

Students of higher education institutions participated in the study. They were divided into 2 subgroups by demographic characteristics. The average age of the respondents was 19.8 years. The analysis of participants' answers allows us to assert that the comfort and openness of discussing intimate issues largely depends on the context of the situation and relations between peers community: the general atmosphere, mood, and character of the relationship play an important role for disclosure.

The obtained results indicate that respondents associated the concept of «ideal intimate relationships» with the presence of mutual respect and openness; a strong emotional bond; community of goals and values. The concept of "desired intimate relationships" implies the presence of feeling of security and trust, emotional closeness, and an active sex life. Certain topics are considered "hard" to discuss or even "taboo". It includes talking about previous sexual relationships, physical flaws, and presentation failures. Respondents also consider the consequences of sexual relations, and in particular, the onset of unwanted or unplanned pregnancy, to be difficult topic to discuss.

The factorization of the lexical units used by the respondents of the first group to describe the semantic content of the concept of "unplanned pregnancy" made it possible to identify seven independent factor-categories: "negative consequences", "acceptance", "joy", "emotional stress", "medical abortion", "retribution carelessness".

The associations provided by the second group of respondents were divided into eight independent factor-categories: "personal crisis", "emotional stress", "support of loved ones", "medical abortion", "denial", "depressive stupor", "socio-economic problems", "meaningful experience".

In addition, we also analyzed the respondents' attitudes towards being in a civil marriage and premarital intimate relationships, awareness of the influence of the characteristics of the child's father on the decision-making about the appropriateness of giving birth, etc.

Key words: *intimate sphere, narratives, pronatal attitudes, intrapsychic conflict, interpersonal conflict, civil partnership, premarital intimate relationships.*

Стаття надійшла до редакції 10.09.2023 р